

Ла Страда-Україна
**НАЦІОНАЛЬНА
МЕДІАТОРСЬКА
МЕРЕЖА**

УКРАЇНА
Ла Страда

Ла Страда-Україна
**НАЦІОНАЛЬНА
ТРЕНЕРСЬКА
МЕРЕЖА**

**Національні тренерська та медіаторська мережі
ГО «Ла Страда-Україна»**

МЕРЕЖІ, ЩО ЗМІНЮЮТЬ СУСПІЛЬСТВО: НАШ ШЛЯХ РАЗОМ

Авторки: Андрєєнкова В.Л., Бондар В.І., Бороздіна К.А.,
Колісник І.А., Легенька М.М., Харківська Т.А., Федченко Т.Л.

Упорядниці: Андрєєнкова В.Л., Бондар В.І., Харківська Т.А.

Літературна редакція: Сергій Губін
(частина текстів – в авторській редакції)

Дизайн: Мочалова Каміла

Brot
für die Welt

Дайджест підготовлений в рамках проекту
«Попередження гендерно зумовленого насильства,
торгівлі людьми та порушення прав дитини» за
підтримки донорської організації «Хліб для світу».

Зміст публікації є виключно відповідальністю ГО «Ла Страда-Україна»
і не обов'язково відображає погляди організації «Хліб для світу».

Вступне слово

У будь-якій дієвій організації є те, що не вимірюється цифрами, бюджетами чи звітами. Це – люди. Їхня віра, рішучість, професійність і здатність зберігати стійкість, навіть коли довкола змінюється світ. Коли я думаю про Національну тренерську й Національну медіаторську мережі, я бачу саме це – силу команди, яка рухає країну вперед.

Наші мережі – це сотні фахівців і фахівчинь, які щодня працюють із тим, що найскладніше: людськими історіями, конфліктами, болем, пошуком рішень і відновленням довіри. Це лідери в освіті, в громадах, у дитячих просторах, у кризових ситуаціях. Це люди, чії маленькі щоденні кроки складаються у великі суспільні зміни.

25 років для Національної тренерської мережі і 10 років для Національної медіаторської – це не просто ювілеї.

Це доказ того, що ми будуємо системність, яка витримує час, виклики та війни. Це вкладена енергія сотень людей, що створили спільноту, яка працює не тому, що «треба», а тому, що «важливо».

У «Ла Страді» ми завжди працювали з орієнтацією на майбутнє. Наше бачення просте й водночас амбітне: країна, де кожна дитина почута, кожна жінка захищена, кожен педагог/кожна педагогиня має ресурси, а кожна громада вміє говорити й домовлятися. Повага, довіра, людяність і мир – це не лише наші цінності, це наша управлінська логіка, наш спосіб діяти, ухвалювати рішення та досягати результатів. І я пишаюся тим, що наші мережі живуть цими цінностями не на рівні документів, а на рівні щоденної практики. Кожної медіації. Кожного навчання. Кожної розмови, іноді дуже непростої, але завжди чесної.

Сьогодні, у час повномасштабної війни, ми бачимо, що наші підходи – відновний, компетентнісний, міжвідомчий – не просто працюють, а є тим, що допомагає тримати суспільний баланс, зменшувати напругу, давати людям відчуття опори та сенсу. Це наш внесок у стійкість країни.

Аналізуючи діяльність мереж, я дивлюся не лише назад, а й уперед.

І знаєте, що я бачу? Я бачу величезний потенціал наших мереж.

Підвищення професійного розвитку, створення нових стандартів, розширення партнерств і міжнародної співпраці, інвестиції в командну роботу, інновації та розширення мережування, залучення нових людей, які хочуть бути частиною спільноти суспільних змін.

Дякую всім, хто є частиною цих потужних спільнот. Дякую за ваш професіоналізм, сталість, сміливість! Я щиро вірю в нашу команду. І знаю, що попереду – лише більше сили, більше партнерств, більше змін.

Марина Легенька,
президентка
ГО «Ла Страда-Україна»

ЛА СТРАДА: НАШ СПІЛЬНИЙ ШЛЯХ.

Історії про партнерство, розвиток і підтримку Національних мереж.

Кожний ювілей – це завжди можливість зупинитися для осмислення зробленого й досягнутого за минулі роки. Це можливість актуалізувати історію та пов'язати її із сучасним життям.

Це поштовх для того, щоб досягнути шлях, який пройдено, і згадати всіх, хто прокладав його та рухав складні процеси. «Ла Страда-Україна» як громадська організація, що завжди підходить комплексно та системно до вирішення кожної суспільної проблеми, яка потрапляє до поля її уваги, не могла не створити 2000-го року Національну тренерську мережу.

І створила!

Бо попит на уроки для школярів, заняття для студентів за тематикою протидії торгівлі людьми, прав людини, гендерної рівності, протидії усім формам насильства зростає у геометричній прогресії і задовольнити його можна було лише шляхом створення та підготовки команди односторонців і односторонниць, тренерок і тренерів, які б формували та відшліфовували методики роботи й працювали в усіх регіонах України.

У «Ла Страді» всі одразу повірили в цю ідею та її здійсненність і підхопили її. І почалось!

Численні поїздки країною, комунікація з учителями й учительками, керівниками та керівницями управлінь освіти, вибір оптимальних форматів роботи, вирішення організаційних і фінансових питань, інноваційний зміст і нетрадиційні підходи, що робили заняття цікавими та ефективними одночасно.

Наради. Дискусії. Телефонні дзвінки. Зустрічі. Мозкові штурми. Тренінги. І тиха кабінетна робота з написання такої необхідної навчально-методичної літератури, яка актуальна і досьогодні.

І мої слова як керівниці організації, відповідальної за кожен крок: «текст хороший, але потрібно повністю переписати». Так народжувалася якість. Так народжувалася професійність. Так народжувалася відповідальність.

**І саме так народилася Національна тренерська мережа.
І так вона працює вже 25 років!**

Великим був і залишається попит на підвищення кваліфікації педагогічних працівників і працівниць. І Національна тренерська мережа «Ла Страда-Україна» відповідає на цей виклик своєю співпрацею з Міністерством освіти і науки України, його структурами, органами державної влади, міжнародними та громадськими організаціями, розробкою сучасних навчальних посібників і впровадженню тренінгових та навчальних програм.

Понад одинадцять років війни, розв'язаної РФ проти України, змінили життя всієї країни, змінили і роботу організації. Постало актуальне питання здійснення медіації – на рівні шкільних і учнівських колективів, громад і організацій. І відповіддю на нього стало створення в 2015 році Національної мережі медіаторів.

Ці дві структури доповнюють одна одну і є надважливою складовою роботи не лише громадської організації «Ла Страда-Україна», але й громадянського суспільства та освітнього середовища загалом.

Вони стали важливою частиною ширшої національної екосистеми поруч із державними інституціями та освітніми установами, що беруть участь у формуванні культури прав людини, патріотизму, гендерної рівності, людської гідності та взаємоповаги в українському суспільстві. У нас багато роботи зараз, під час російської кривавої агресії, і так само буде після нашої перемоги!

Так тримати! І рухатися далі! Слава Україні!

Катерина Левченко

Урядова уповноважена з питань гендерної політики, засновниця (1997 р.) та президентка ГО «Ла Страда-Україна» (1997-2018 рр.)

Національна тренерська мережа вже 25 років поспіль є платформою для безперервного навчання, обміну досвідом і розвитку навичок тренерів/тренерок, яка надає доступ до сучасних методик, інструментів і навчальних матеріалів.

Вона створює умови для співпраці між професіоналами/професіоналками, які працюють у сфері захисту прав людини, особливо жінок і дітей, та слугує середовищем для підвищення професійної компетентності.

Одним із головних досягнень стало впровадження системи сертифікації тренерів/тренерок і розширення співпраці з міжнародними організаціями, що сприяло поширенню практик мережі за кордоном. Важливим етапом розвитку стало впровадження міжвідомчого підходу, який об'єднав освітян/освітянок, соціальних працівників/працівниць і психологів/психологинь у спільноту, здатну реагувати на сучасні виклики.

ГО «Ла Страда-Україна» була однією з перших, хто впровадив медіацію в освітні заходи. Десятирічна робота Національної медіаторської мережі сприяла розвитку відновного правосуддя та мирного вирішення конфліктів.

Бажаю членам і членкиням мереж подальших успіхів у розвитку цих важливих ініціатив, нових можливостей для навчання та вдосконалення, а також збереження високих стандартів у вашій роботі. Вірю, що мережі і надалі залишатимуться місцем для професійного зростання, взаємної підтримки та натхнення, де кожен і кожна може реалізувати свій потенціал і впливати на систему захисту прав людини та розвиток правових стандартів, що є важливим внеском у створення справедливого та гуманного суспільства.

Ольга Калашник,
віце-президентка
ГО «Ла Страда-Україна»
2004-2018, президентка
ГО «Ла Страда-Україна»
2018-2020.

Катерина Черепеха,
співробітниця організації
з 1998 по 2025 рік, президентка
ГО «Ла Страда-Україна» 2021 –
2025.

«25» і «10» – за цими цифрами стоїть велика спільнота фахівчинь і фахівців, яких об'єднує прагнення впроваджувати принципи прав людини та розбудовувати суспільство, вільне від насильства. **Національна тренерська та медіаторська мережі – це про розвиток, реагування на актуальні суспільні виклики та пошук нових форм і методик, щоб залишатися цікавими, доступними й професійними для різних аудиторій.** Це також про системність і сталість, коли діяльність не зупиняється після завершення проєктів.

А ще – це про людей. Про тих, хто підтримує, ділиться досвідом, переживає, радіє, виборює, прагне змін і рухається вперед. Усі ці роки ми разом вчилися адаптуватися до нових реалій, змін у фінансуванні, до реформ, пандемії, війни. І саме завдяки згуртованості спільноти мережі продовжують надихати та створювати простори безпеки й поваги.

Досвід Національної медіаторської мережі, народженої у відповідь на виклики війни, набув особливого значення після повномасштабного вторгнення.

Тренери/тренерки й медіатори/медіаторки, які навіть під час обстрілів, переміщень і відсутності світла продовжують працювати задля культури діалогу, поваги та людяності, – це приклад стійкості й натхнення. Щиро радію причетності до створення цих мереж і бажаю «Ла Страда-Україна» та всій спільноті нових досягнень і розвитку у вільній Україні.

Катерина Бороздіна,
віце-президентка
ГО «Ла Страда - Україна»

Національна тренерська та медіаторська мережі – це не просто спільнота, а фахівці й фахівчині, які є нашою підтримкою в кожному куточку України.

Для «Ла Страда-Україна» розвиток цих мереж – це інвестиція у сталість: у компетентних професіоналів/професіоналок, які не лише навчаються й навчають, а й підтримують, надихають і діляться досвідом. Мережі є простором професійної взаємодії, партнерства, навчання та стимулом до постійного розвитку.

За ці роки ми побачили, як спільнота тренерів і тренерок, медіаторів і медіаторок зростає, реагує на виклики сьогодення та передає не лише знання, а й цінності та досвід. Для мене розвиток і співпраця з мережами – це приклад довіри, сили та справжнього професіоналізму. Щиро дякую кожному і кожній за те, що ви несете наші цінності в кожную громаду України!

За роки спільної роботи Національна тренерська та Національна медіаторська мережі під егідою ГО «Ла Страда-Україна» перетворилися з ініціатив окремих фахівців і фахівчинь на потужну систему – професійне співтовариство, що має власний голос, вплив і бачення. Ми пройшли шлях від перших тренінгів і локальних ініціатив до сталої національної структури, що об'єднує людей, для яких людяність, повага й розвиток є основою щоденної практики.

Сьогодні **обидві мережі – це не просто учасники суспільних змін, а спільнота, що задає вектор розвитку:** у сфері запобігання насильству, утвердження гендерної рівності, захисту прав дитини, розвитку громад і впровадження відновного підходу в освіті.

Між нашими мережами завжди існувала жива, природна синергія, взаємозбагачувальна й натхненна. Тренери та тренерки поширюють знання й формують нову культуру взаємодії, медіатори та медіаторки допомагають вибудовувати діалог і порозуміння. Разом ми зростаємо, доповнюючи одне одного досвідом, підходами й людяністю.

Ми пишаємося пройденим шляхом і вдячні всім, хто творить цю історію, – крок за кроком, тренінг за тренінгом, медіація за медіацією. Адже сила наших мереж – у людях, які вірять у зміни й творять їх разом.

Вероніка Андрєєнкова, директорка
департаменту науково-методичної
роботи та медіації ГО «Ла Страда-
Україна», координаторка Національної
тренерської та медіаторської мереж.

**РАЗОМ
У РОЗВИТКУ.
РАЗОМ У ДІІ.**

Тетяна Федченко,
менеджерка з комунікації
ГО «Ла Страда-Україна»

Національні тренерська та медіаторська мережі – це наш спільний голос. Голос, який звучить на регіональному, національному й міжнародному рівнях, формує комунікаційні стратегії, просуває ідеї поваги, рівності та відновного підходу.

Це люди, які представляють цінності «Ла Страда-Україна», навчають, підтримують і надихають. І я безмежно вдячна своїм колежанкам і колегам за тепло, взаєморозуміння й силу, завдяки якій ця робота стає не просто професією, а частиною життя.

Коли ми говоримо про роботу «Ла Страда-Україна», найперше згадуємо гарячі лінії – серце організації, місце, де лунають живі голоси і відчувається пульс суспільства. Тут ми чуємо історії, які не завжди потрапляють до статистики, але залишають глибокий слід. Саме гарячі лінії дають розуміння реальних потреб, викликів і болючих тем, із якими стикаються діти, жінки, сім'ї та громади.

Водночас є ще один, не менш важливий вимір, – це мережі. Вони – живий організм, що постійно розвивається і надихає. Це спільнота фахівців/фахівчинь, які щодня втілюють у життя цінності поваги й підтримки. Саме через мережі ми поширюємо знання, ділимося досвідом, навчаємо й надихаємо. Гарячі лінії та мережі – це дві частини одного цілого: лінії показують потреби, а мережі перетворюють досвід у навчальні програми, тренінги й ініціативи, що змінюють середовище.

Наші тренери/тренерки та медіатори/медіаторки – справжні амбасадори/амбасадорки гарячих ліній. Вони допомагають людям дізнатися, де можна отримати допомогу, підтримку й рекомендацію. І саме в цьому – сила мереж. **Якщо гарячі лінії є серцем «Ла Стради», то мережі однозначно – її душа.** У них народжується натхнення, людяність і партнерство. Коли серце б'ється в ритмі допомоги, душа наповнює цей ритм змістом, довірою та любов'ю до того, що ми робимо.

Інна Колісник,
Координаторка Національної гарячої лінії із попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та ґендерної дискримінації
ГО "Ла Страда-Україна"

25 років Національній тренерській мережі – це про силу, віру й людяність. Для мене тренерська мережа – більше, ніж професійне коло. Це люди, які вносять зміни шляхом просвітництва, поваги та взаєморозуміння.

Це наші серця, об'єднані спільною ідеєю – навчати, підтримувати, надихати. Ми пройшли шлях, де були роки потужної підтримки від наших партнерів, і були моменти, коли працювали винятково на волонтерських засадах, бо вірили в те, що робимо. Ця віра тримала нас разом і допомогла розвинути мережу до потужної спільноти, яка сьогодні об'єднує фахівців і фахівчинь з усієї України.

Я безмежно вдячна всім, хто стояв біля витоків, і кожному/кожній, хто щодня продовжує цю справу. Національна тренерська мережа – це частинка мого серця, мого професійного й людського шляху.

Валерія Бондар, психологиня
співкоординаторка Національної тренерської мережі

Для мене медіаторська мережа – це простір взаємної підтримки, професійного розвитку і спільних сенсів.

Робота з людьми, з членами/членкинями мережі – це щось значно більше, ніж просто професійна діяльність. **Це магія людського зв'язку, наш соціальний капітал,** який об'єднує нас спільними цінностями, сміливими думками та схожими поглядами на світ.

Я пишаюся, що маю честь бути поруч із людьми, які вміють тримати баланс між професійністю й щирістю, між словами й тишею, між емоцією та рішенням. Національна медіаторська мережа – це енергія довіри, яка змінює світ довкола нас, починаючи з одного діалогу.

Тетяна Харківська,
менеджерка соціальної сфери
ГО "Ла Страда-Україна",
співкоординаторка Національної медіаторської мережі

25

РОКІВ

Національній тренерській мережі: історія становлення та розвитку

Просвітницька діяльність відкриває шлях до безпечного середовища, де взаєморозуміння й повага стають основою захисту прав дитини та людини.

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ

Ідея створення Національної тренерської мережі бере початок у 2000 році, коли команда ГО «Ла Страда-Україна» шукала нові шляхи, як говорити з освітянами/освітянками, дітьми та громадами про найважливіше: гідність, права, повагу та безпеку. Саме тоді була створена Лекторська група Центру «Ла Страда-Україна», до якої увійшли освітяни/освітянки, соціальні працівники/працівниці, представники/представниці правоохоронних органів і неурядових організацій з різних регіонів України.

Основним завданням Лекторської групи було реагування на проблему торгівлі людьми, що постала як гострий суспільний виклик на зламі тисячоліть. Просвітницька діяльність стала тим інструментом, який дозволив не лише інформувати, а й формувати культуру уважності, небайдужості та захисту людської гідності.

ПЕРШІ ДОСЯГНЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ

Впродовж 2000-2006 років діяльність Лекторської групи стала важливим етапом становлення системної просвітницької роботи в Україні в сфері протидії торгівлі людьми. Саме в цей час команда лекторів/лекторок і тренерів/тренерок ГО «Ла Страда-Україна» активно формувала культуру обізнаності та чутливості суспільства до проблеми, про яку тоді ще говорили обережно й неохоче. За цей період було організовано:

1 024 заходи**26K+** осіб

серед яких були освітяни/освітянки, молодь, представники/представниці державних структур, громадських організацій, медіа та правоохоронних органів.

Саме в ці роки сформувалися перші методичні матеріали, посібники, сценарії тренінгів, які стали основою для подальшого розвитку тренерської мережі.

РЕБРЕНДИНГ МЕРЕЖІ ТА ПЕРШЕ ПРЕДСТАВЛЕННЯ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

Починаючи з 2006 року, мережа пройшла важливий етап розвитку – розширення складу Лекторської групи. До неї долучилися нові представники/представниці з різних регіонів України, що дозволило сформувати ширшу тренерську спільноту зі спільними цінностями та підходами до навчання. Завдяки цьому вдалося охопити більше цільових аудиторій, урізноманітнити тематику заходів.

Згодом ця діяльність переросла в «експедицію людяності» – мандрівку Україною, під час якої сформувалося товариство одностудців/одностудниць, готових говорити про складні теми.

Так з'явилася Національна тренерська мережа – професійне об'єднання сертифікованих тренерів і тренерок. Першим міжнародним заходом для Національної тренерської мережі стала конференція «Досвід та перспективи використання інноваційних технологій у профілактиці торгівлі людьми в Україні, Молдові та Білорусі», проведена спільно з МОН України.

ЗРОСТАННЯ СКЛАДУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТРЕНЕРСЬКОЇ МЕРЕЖІ

У 2014-2015 роках до Національної тренерської мережі долучилися нові учасники/учасниці, які після конкурсного відбору пройшли навчання за програмою ГО «Ла Страда-Україна» «Соціальна профілактика торгівлі людьми: організація діяльності та методи роботи». Мережа розширила свою діяльність на всю Україну та активно розвивала просвітницькі ініціативи у сфері захисту прав людини та дитини.

23 жовтня 2014 року Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда-Україна» провів Всеукраїнський навчально-організаційний семінар для фахівців/фахівчинь на тему «Можливості отримання допомоги в період конфлікту в Україні». Захід мав на меті підвищити обізнаність учасників/учасниць щодо доступних ресурсів і підтримки для внутрішньо переміщених осіб і громад, що постраждали від конфлікту на Сході України, а також сприяти їхній подальшій роботі у навчальних закладах Харківської, Дніпропетровської, Донецької, Луганської, Вінницької та Київської областей.

РОЗШИРЕННЯ ТЕМАТИЧНИХ НАПРЯМІВ ДІЯЛЬНОСТІ

Національна тренерська мережа розпочала активне розширення нових тематичних напрямів, зокрема:

- протидія насильству;
- захист прав дітей;
- протидія гендерній дискримінації;
- проведення просвітницьких заходів щодо роботи Національної дитячої гарячої лінії
- протидія торгівлі людьми та експлуатації дітей
- можливості отримання допомоги в період конфлікту в Україні;
- правила безпечної поведінки
- соціально-педагогічна та психологічна підтримка дітей у конфліктних та постконфліктних регіонах;

НАВЧАННЯ, ПРЕВЕНЦІЯ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

У 2017-2018 роках за підтримки донорської організації «Хліб для світу» Національна тренерська мережа розпочала реалізацію заходів у навчальних закладах інтернатного типу (НЗІТ). Тематика заходів включала: діяльність Національної дитячої гарячої лінії, протидію торгівлі людьми та експлуатації дітей, попередження насильства та протидію булінгу. Також було проведено дослідження ситуації в інтернатних закладах щодо оцінки рівня обізнаності дітей про Національну дитячу гарячу лінію та про доступ до її послуг, з особливою увагою до питань гендерно зумовленого насильства.

У 2018 році за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) було організовано навчання нової тренерської команди з Донецької та Луганської областей в межах впровадження концепції «Безпечна та дружня до дитини школа». В межах проєкту було створено програму «Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти» для слухачів/слухачок очної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти.

Крім цього, тренерська мережа активно обмінювалася досвідом на національному та міжнародному рівнях, тренери та тренерки брали участь у міжнародних програмах обміну та представляли превентивну діяльність організації на різних платформах, сприяючи поширенню кращих практик захисту прав людини та дитини, попередження насильства.

РОЗБУДОВА ПОТЕНЦІАЛУ ТА ОСВІТНІ ІНІЦІАТИВИ

Упродовж 2019-2021 років за програмою «Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти» підготовлено 28 сертифікованих спеціалістів-тренерів/спеціалісток-тренерок з установ післядипломної педагогічної освіти з усіх регіонів України.

У 2019-2020 навчальному році тренерська мережа активно долучалася до пілотування впровадження моделі «Школа вільна від насильства» у 14 закладах освіти Донецької та Луганської областей.

Команда тренерів/тренерок працювала в закладах освіти та громадах, оперативно реагувала на нові виклики, адаптувала свою діяльність до умов дистанційного навчання, переходячи з очного формату в онлайн, і продовжувала здійснювати просвітницьку роботу, спрямовану на попередження насильства та розвиток безпечного освітнього середовища.

Було розроблено та видано низку науково-методичних посібників, освітніх програм та інших матеріалів, які рекомендовані Міністерством освіти та науки України.

ВИКЛИКИ ТА ДОСЯГНЕННЯ

Попри виклики, мережа не лише зберегла активність, а й започаткувала нові напрями розвитку в 2022-2024 роках. Важливу роль у цей період відіграли фасилітатори/фасилітаторки, чия діяльність була спрямована на надання соціально-емоційної підтримки дітям, створення безпечного середовища та сприяння їхньому розвитку.

Особливого значення набув 2022 рік – саме тоді **до Національної тренерської мережі приєдналася молодіжна мережа, що згуртувала активну студентську молодь.**

Це стало важливим кроком у розширенні спільноти та залученні нового покоління фахівців/фахівчинь до реалізації освітніх і соціальних ініціатив, зокрема проведення соціологічного опитування «Поширеність, причини та способи вирішення конфліктів у молодіжному середовищі в умовах повномасштабної війни в Україні».

2023 рік став важливим етапом у зміцненні потенціалу мережі: за підтримки Посольства Великої Британії в Україні до команди долучилися ще 27 сертифікованих тренерів і тренерок.

Нові учасники/учасниці зосередилися на співпраці з громадами та проведенні просвітницьких заходів, спрямованих на підвищення обізнаності щодо ідентифікації та реагування на випадки гендерно зумовленого насильства, зокрема домашнього насильства в період війни. Важливим результатом їхньої діяльності став вихід практичного посібника для тренерів і тренерок «Мобілізація зусиль громади щодо ідентифікації та реагування на випадки гендерно зумовленого насильства, з особливою увагою до домашнього насильства під час війни».

У 2023-2025 роках Національна тренерська мережа значно просунулася у розвитку напрямку гендерної просвіти в освіті у співпраці з Урядовою уповноваженою з питань гендерної політики та Міністерством освіти і науки України. Було підготовлено команду тренерів і тренерок, які проводять заходи для освітян/освітянок, спрямовані на підвищення гендерної просвіти та подолання стереотипів. У цей період також реалізовано унікальне соціологічне дослідження, результати якого представлено в аналітичному звіті «Стратегія впровадження гендерної рівності у сфері освіти в дії: гендерні компетенції педагогічних працівників і працівниць закладів загальної середньої освіти».

ТРЕНЕРСЬКА МЕРЕЖА У 2025 РОЦІ: НОВІ ГОРИЗОНТИ ТА РОЗВИТОК

Діяльність тренерів і тренерок сьогодні зосереджена здебільшого в закладах освіти та інших установах, при цьому серед учасників/учасниць переважають представники та представниці освітньої сфери й громадські діячі/діячки.

З часу заснування до тренерської родини приєдналося понад 560 фахівців/фахівчинь з усієї України, які на місцевому рівні залучили ще більше однодумців і однодумиць.

Наразі мережа активно розширює напрями своєї діяльності, виходить на нові рівні взаємодії та представляє роботу організації на регіональних, національних і міжнародних майданчиках, зміцнюючи вплив і масштаб своєї просвітницької роботи.

25 РОКІВ У ЦИФРАХ

53

тренерів
та тренерок у Мережі

18

областей України

560+

навчено
тренерів/тренерок

31 556

просвітницьких заходів

838 914

учасників/учасниць

38%

72%

представники
громадського
сектору та
громад

28%

62%

56%

учасники
освітнього
процесу

44%

10

РОКІВ

**Національній
медіаторській мережі:**
історія становлення
та розвитку

**Основою миробудування та вирішення конфлікту
є діалог, а ефективним інструментом – медіація.**

НАРОДЖЕННЯ ІДЕЇ

Прагнення до миру, діалогу та взаєморозуміння, що постало у відповідь на початок російської агресії в 2014 році, сформувало підґрунтя для створення Національної медіаторської мережі. Ініціатива ГО «Ла Страда-Україна» згуртувала людей, здатних запобігати конфліктам і сприяти їхньому мирному вирішенню, розвиваючи культуру відновної комунікації. Саме тоді було закладено основи для спільноти фахівців і фахівчинь, які розглядають миробудування не як наслідок війни, а як безперервну роботу, що потребує знань, навичок і людяності.

ПОЧАТОК МЕРЕЖІ

Потужним стартом став проєкт «Розбудова миру, профілактика і розв'язання конфлікту з використанням медіації в групах та громадах, які постраждали від конфлікту», реалізований у співпраці з МОН України та УНМЦ практичної психології і соціальної роботи НАПН України за підтримки Посольства Великої Британії.

У серпні 2015 року відбувся Всеукраїнський круглий стіл щодо напрацювань можливих шляхів впровадження медіації в освітніх закладах.

92 фахівця та
фахівчині

були навчені у вересні-жовтні 2015 року
за програмою «Базові навички медіатора»

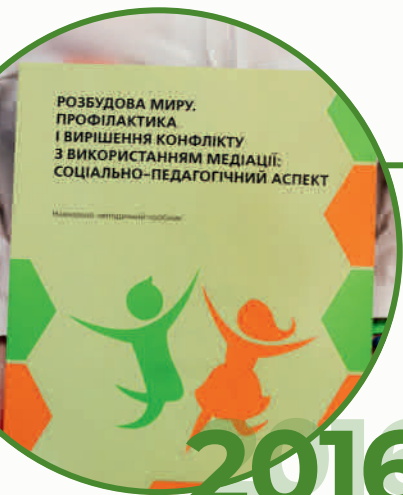
75 медіаторів
та медіаторок

14 регіонів
України

об'єднала новостворена
Національна медіаторська мережа.

Фундаментом подальшого розвитку стали напрацювання різних моделей впровадження медіації – у громадах, закладах загальної середньої, професійно-технічної, позашкільної та вищої освіти, школах-інтернатах, інститутах післядипломної педагогічної освіти, а також у центрах практичної психології, соціальної роботи й соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. **Кожна з цих моделей має власну специфіку й стала важливою складовою у формуванні цілісної системи розвитку соціально-педагогічної медіації в Україні.**

2016
-2017

ОСВІТНІЙ РОЗВИТОК ТА ПРАКТИКА

Розроблено навчальну програму та спецкурс «Базові навички медіатора/медіаторки в навчальному закладі», що став частиною системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників/працівниць. **Видано посібник «Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект»**, який став методичним орієнтиром для практичної роботи

У цей період відбувалося активне накопичення досвіду та апробації медіації в освітньому середовищі. Медіатори й медіаторки розпочали практичну роботу в закладах освіти та громадах, створюючи перші служби порозуміння, формуючи процеси діалогу й відновлення довіри між учнями/ученицями, педагогами/педагогинями та батьками.

МЕДІАЦІЯ ОДНОЛІТКІВ. ФОРУМ

У партнерстві з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ), Міністерством освіти і науки та Інститутом модернізації змісту освіти створено комплект освітніх програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації», з появою яких розпочалася системна робота шкільних служб порозуміння за принципом «рівний – рівному/рівна – рівній».

Проведено всеукраїнське опитування «Розповсюдження конфліктів в учнівському середовищі» щодо поширення конфліктів серед учнів та розроблено освітній електронний курс «Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе».

Цей рік позначив новий етап розвитку медіації однолітків. Вона стала не лише інструментом вирішення конфліктів, а й потужним механізмом розвитку емпатії, лідерства та громадянської активності здобувачів/здобувачок освіти.

Взимку 2019 року в м. Києві проведено Перший форум служб порозуміння для учнів/учениць-медіаторів/медіаторок, який об'єднав учнівську молодь з Донецької та Луганської областей. Захід став унікальним майданчиком для обміну досвідом, спілкування та розвитку навичок мирного вирішення конфліктів. Учасники та учасниці презентували власні ініціативи, взяли участь у тренінгах і практикумах.

Того ж року було створено відеоролик «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Медіація однолітків», який став практичним інструментом для майбутніх медіаторів/медіаторок.

ВИПРОБУВАННЯ, АДАПТАЦІЯ І СТІЙКІСТЬ

Пандемія COVID змусила мережу в 2020 році миттєво змінити формат роботи: медіація, діяльність шкільних служб порозуміння та навчання перейшли в онлайн-формат. У відповідь на виклики були створені відеомодулі та методичні матеріали для дистанційної роботи. Відеомодулі стали інноваційним освітнім інструментом, який поєднував навчальний контент із практичними прикладами застосування медіації в освітньому середовищі.

2020
-2022

Водночас цей рік став важливим етапом інституалізації медіації в освітньому середовищі. Саме тоді були видані методичні посібники, що заклали підґрунтя для системного впровадження відновного підходу за принципом «рівний – рівному/рівна – рівній» у закладах освіти: «Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний – рівному/рівна – рівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти»;

У 2021 році зосередилися на цифрових викликах. Спільно з U-Report дослідили конфлікти в соціальних мережах та оновили навчальні підходи: більше уваги приділили безпечній комунікації онлайн, профілактиці ескалації в чатах і соцмережах, навичкам емоційної саморегуляції в цифровому середовищі.

Початок 2022 року став знаковим для мережі у січні 2022 завершилася нова хвиля навчання медіаторів і медіаторок за програмою «Базові навички медіатора/медіаторки в закладах освіти. Створення та координація діяльності служб порозуміння з числа учнів/учениць для впровадження медіації за принципом «рівний — рівному/рівна — рівній». Здавалося, попереду - час розширення діяльності, нових зустрічей і партнерств...

24.02

Але вже за кілька тижнів повномасштабне вторгнення росії в Україну змінило все. Багато членів і членкинь мережі були змушені залишити власні домівки, рятуючи дітей, інші зосередились на підтримці громад, евакуйованих, учнів/учениць та колег/колежанок. Попри біль і втрати, мережа не припинила своєї роботи. Навпаки – саме в цей період виявилася її справжня сила.

Ці роки стали історією витримки, професійної зрілості та віри в цінності. Ми не здалися, бо хто, як не ми, ті, хто знає, що навіть у часи війни мир починається з людини, з розмови, з готовності почути одне одного.

ВІДНОВНІ ПРАКТИКИ ТА СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ

За підтримки Посольства Великої Британії в Україні було розроблено методичні рекомендації, спрямовані на розвиток посередництва в громадах, мирне вирішення конфліктів і впровадження відновних практик. Особливу увагу приділено ролі жінок у формуванні довіри, розвитку миротворчості та соціальної згуртованості. У межах ініціативи підготовлено 25 посередників і посередниць для роботи в громадах.

У цей період світ побачили унікальні методичні рекомендації «Вирішення конфліктів в освітньому середовищі із застосуванням примирних процедур в онлайн-форматі», які стали практичним інструментом для освітян/освітянок у роботі з конфліктами в нових реаліях.

Також було створено спецкурс підвищення кваліфікації педагогічних працівників/працівниць і керівників/керівниць закладів освіти, спрямований на підготовку до впровадження медіації, відновного підходу та ефективної роботи служб порозуміння.

2023

ІНСТИТУЦІЙНЕ ВИЗНАННЯ

ГО «Ла Страда-Україна», спираючись на норми Закону України «Про медіацію» та чинне освітнє законодавство, розробила та запроваджує комплексні програми впровадження відновного підходу в закладах освіти. Програми створено у повній відповідності до вимог згаданого закону, який визначає критерії професійної підготовки, компетентності та етичні стандарти діяльності медіаторів/медіаторок.

Ці програми затверджені Міністерством освіти і науки України та мають визначену кількість академічних годин, необхідних для якісної підготовки медіаторів/медіаторок-дорослих і медіаторів/медіаторок-однолітків. Вони охоплюють як теоретичну, так і практичну складову, спрямовану на формування відновної культури, навичок ненасильницької комунікації та ефективного вирішення конфліктів у шкільному середовищі.

У межах процесу інституалізації відновного підходу в освіті навесні 2024 року було здійснено підготовку 25 фахівців і фахівчинь обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти (ОІППО) з усіх регіонів України до рівня посередників/посередниць.

ГО «Ла Страда-Україна» отримала відзнаку Української академії медіації **«ПАРТНЕР МЕДІАЦІЇ» за внесок у розвиток медіації в Україні**, а також приєдналася до Європейської ініціативи медіації, що об'єднує провідні організації з 22 країн Європи, створивши постійну платформу для обміну досвідом і партнерства.

2025

РЕЄСТР МЕДІАТОРІВ/ МЕДІАТОРОК ТА ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ

У 2025 році ГО «Ла Страда-Україна» зробила важливий крок у системному розвитку Національної медіаторської мережі – створено Реєстр Національної медіаторської мережі, який став офіційною платформою професійного визнання, узагальнення досвіду та забезпечення прозорості діяльності фахівців і фахівчинь у сфері медіації.

Також оновлено етичні кодекси для медіаторів/медіаторок Національної мережі та медіаторів/медіаторок-однолітків, які визначають сучасні стандарти професійної етики, довіри, відповідальності та взаємоповаги. Це не лише закріпило єдині принципи роботи мережі, а й посилило її професійну спроможність на національному рівні.

2025 РІК – ЦЕ ПЕРІОД СТРАТЕГІЧНОГО ОСМИСЛЕННЯ І ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ: МЕРЕЖА ЗОСЕРЕДИЛАСЯ НА РОЗШИРЕННІ ПАРТНЕРСТВ, ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ, ВПРОВАДЖЕННІ ВІДНОВНИХ ПРАКТИК У ГРОМАДАХ ТА ОСВІТІ, ТУРБОТИ ПРО СЕБЕ.

Національна медіаторська мережа впевнено крокує вперед до інституційного зміцнення, міжнародної співпраці та розширення впливу медіації як культури миру й довіри в українському суспільстві.

38

медіаторів та
медіаторок у Мережі

17

областей України

1000+

навчено
медіаторів/медіаторок

35 797

заходів

32 000+

вирішених конфліктів

13 533

медіацій та альтернативних заходів
для вирішення конфлікту

11 538

інформаційно-просвітницьких
заходів

10 726

відновних кіл

394 146

учасників та учасниць

8%

батьки

32%

73%

фахівці та
представники/ці
громади

27%

62%

55%

учні/учениці

45%

**10 РОКІВ
У ЦИФРАХ**

ІСТОРІЇ УСПІХУ: КОЛИ ЗНАННЯ ЗМІНЮЮТЬ ЖИТТЯ

У Національній тренерській та медіаторській мережах щодня народжуються історії, які важко виміряти цифрами, але легко впізнати за їхнім впливом. Це історії про дітей і педагогів/педагогинь, про жінок, громади та фахівців/фахівчинь, які завдяки знанням, діалогу й підтримці знаходять рішення, сили та нові можливості. Саме такі історії формують обличчя наших мереж, які не просто навчають, а змінюють життя і створюють культуру поваги, безпеки та порозуміння в Україні.

Пам'ятаю двох дівчат, між якими давно була ворожнеча. Під час кола порозуміння вони вперше щиро заговорили – не про образи, а про почуття. Уже за тиждень разом готували виступ до шкільного свята. Для мене це символ сили мережі: там, де була стіна, з'являється міст

Стефуняк Наталія,
медіаторка

Сила нашої мережі в тому, що якщо ти щось не знаєш чи не встигаєш, тебе підтримають, а не залишать. Це неймовірне відчуття – мати команду, яка завжди поруч

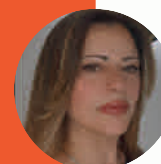
Дацко Оксана,
тренерка,
медіаторка

Серед багатьох історій є одна, яка для мене символізує силу нашої мережі. Після років насильства жінка наважилася звернутися по підтримку. Ми допомогли їй усвідомити ситуацію, забезпечили безпечне місце для неї та дитини, юристка організації супроводжувала справу і кривдника притягнули до відповідальності. Жінка отримала тимчасове житло, психологічну підтримку і новий старт. Сьогодні вона сама підтримує та надихає інших жінок, які є постраждалими від гендерно зумовленого насильства, зокрема домашнього. Це доказ того, що наша робота змінює життя

Мельничук Вікторія,
тренерка,
медіаторка

Мене надихає можливість спостерігати, як змінюються люди під час тренінгу. Коли байдужість і скепсис поступово переходять у зацікавлення, усмішки й живу дискусію. Найцінніші моменти – коли ті, хто ще хвилину тому мовчали, починають ділитися досвідом і робити важливі висновки. Це показує, що тренерська робота справді повертає людям голос і силу

Арутюнян Олена,
тренерка

Після навчання, я побачила, як навіть спокійна розмова чи вміння вислухати допомагають зменшити конфлікти у колективі й громаді. Моєю точкою гордості став момент, коли мешканці сказали: "Є такі медіатори, які допомагають вирішувати конфлікти..." І я з гордістю відповіла: "Так, я - медіаторка". Визнання в суспільстві, для мене це доказ сили нашої мережі, яка підтримує мир і порозуміння навіть у найважчі часи.

Попфалуші Олеся,
медіаторка

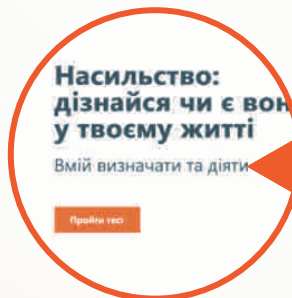
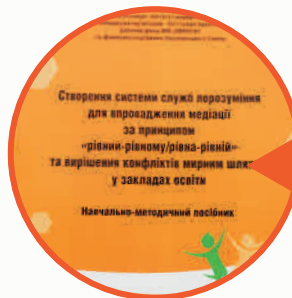
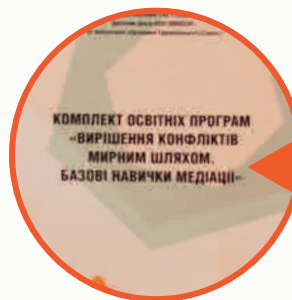
Мій шлях у мережі почався в 2022 році в молодіжному таборі «The active Youth community: на шляху до розбудови миру». Саме тоді я вперше відчувала силу спільноти, де є довіра, підтримка й віра в зміни. Моєю точкою гордості стала організація Освітніх форумів і семінарів, де знання, отримані завдяки «Ла Страда-Україна», перетворилися на реальні дії: педагоги й педагогині та студенти й студентки почали говорити про повагу, діалог і безпеку, а школи – змінювати свою культуру

Кузнєцова Альона,
тренерка
(компонент молодь)

КОЛАЖ ЗНАНЬ І ДОСВІДУ МЕРЕЖ

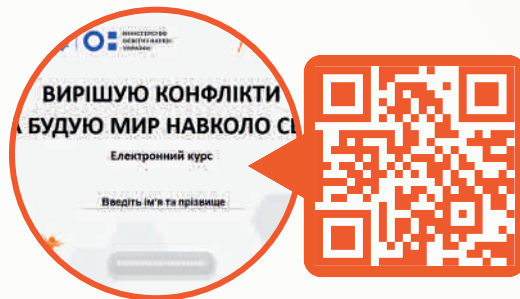
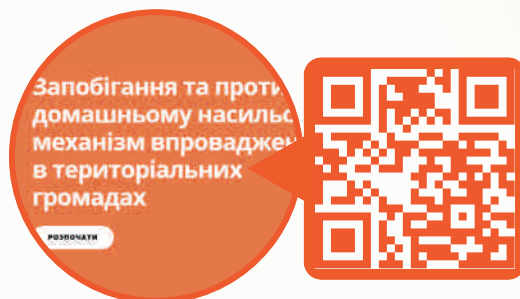
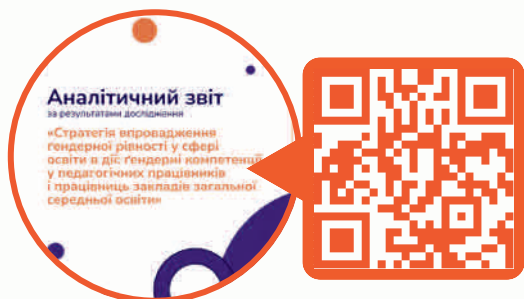
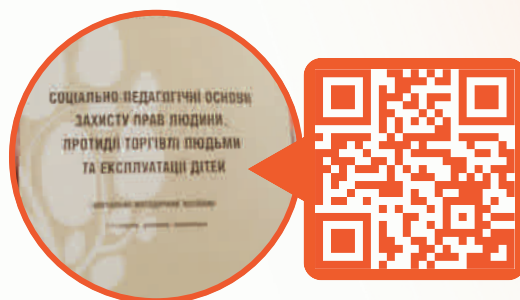
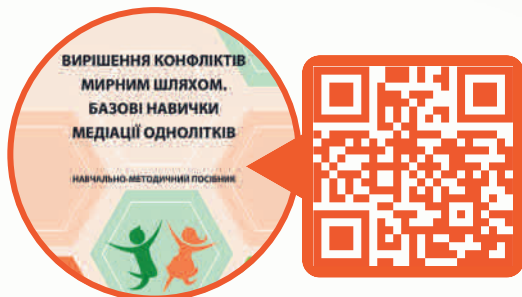
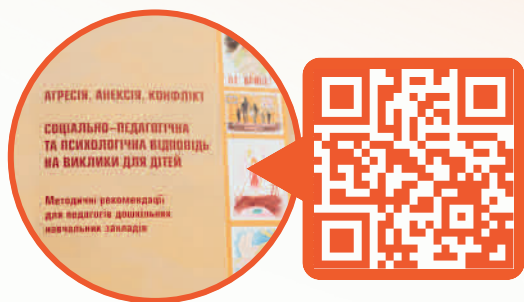
Науково-методичні видання ГО "Ла Страда-Україна"

ПІДГОТОВКА ІНФОРМАЦІЙНИХ, ІНТЕРАКТИВНИХ, МЕТОДИЧНИХ І НАУКОВИХ МАТЕРІАЛІВ Є ОДНИМ ІЗ КЛЮЧОВИХ НАПРЯМІВ ДІЯЛЬНОСТІ ГО «ЛА СТРАДА-УКРАЇНА».

Завдяки активній роботі мереж ці матеріали набувають практичного змісту, наповнюються реальними прикладами та сучасними підходами до освіти, профілактики насильства й розвитку відновних практик. Мережі не лише долучаються до створення методичних розробок, а й активно застосовують їх у навчанні, консультуванні, роботі зі службами порозуміння, громадами та закладами освіти.

Представлені видання – це колаж знань, досвіду та напрацювань мереж, який відображає розвиток підходів ГО «Ла Страда-Україна» до формування безпечного освітнього середовища.

ВИПРОБУВАННЯ ЧАСУ: ПАНДЕМІЯ, ВІЙНА І СИЛА СПІЛЬНОТИ

25 та 10 років...Чи були ці роки легкими?

Ні, легкими не були, адже діяльність Національних тренерської та медіаторської мереж ГО «Ла Страда-Україна» супроводжувалася викликами, що випробовували не лише професійність, а й людяність.

У ці роки тренери/тренерки й медіатори/медіаторки не зупинилися, а продовжували діяти:

проводили онлайн-тренінги

підтримували родини ВПО

навчали дітей і фахівців/фахівчинь стресостійкості

організовували гуманітарну допомогу

волонтерили

створювали безпечні простори навіть під обстрілами

Попри втому, страх і невизначеність, ми залишалися поруч із людьми, допомагаючи зберегти віру, довіру й силу спільнот.

Мене підтримує віра, що навіть у найтемніші часи зміни починаються з людяності, гідності та відновлення

Кобзєва Ірина, тренерка

Я долучилася до мережі після початку повномасштабного вторгнення і саме тоді відчула, наскільки важливо продовжувати нашу справу. Навіть після ночей з повітряними тривогами ми зустрічаємося на тренінгах і вчимося підтримувати одне одного

Шикирава Вікторія, тренерка

За часи викликів і випробувань була можливість прокачати нові навички, опанувати інструменти онлайн-комунікації і – відчувати силу командної взаємодії

Федорченко Світлана, медіаторка

Кожна криза змінювала не лише формат моєї роботи, а й внутрішній фокус. У 2015 році я навчилася говорити з людьми про безпеку, коли сама опановувала життя в новій реальності. Під час пандемії ми перенесли тренінги в онлайн і зберегли відчуття підтримки через екран

Короваєва Богдана, тренерка

COVID-19 став справжнім викликом, але ми навчилися підтримувати дітей навіть онлайн. Виявилося, що тепло й турботу можна передавати через екран

Якубова Юлія, медіаторка

МАЙБУТНЄ МЕРЕЖ: ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ТА СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

Майбутнє Національних тренерської та медіаторської мереж ГО «Ла Страда-Україна» – це постійний невпинний рух від реагування до стратегічного відновлення.

Попередні роки навчили нас діяти в кризах, а тепер час будувати стійкість у громадах, освіті тощо й командно працювати над відновленням нашої країни. Саме в цьому наступний етап розвитку мереж, які стають не лише платформами професійної взаємодії, а й осередками безпечної комунікації, взаємопідтримки та обміну досвідом.

Пріоритетом наступних років є посилення професійної спроможності членів і членкинь мереж, систематичні супервізії, менторство, підвищення кваліфікації та розвиток компетентностей. Важливо не лише підтримувати професійний рівень, а й розвивати організаційну стійкість та аналітичну спроможність мереж, здатність до стратегічного планування, самооцінювання та впровадження інноваційних підходів у тренерстві та медіації. А також важливим напрямком є турбота та піклування, системна ментальна підтримка, профілактика емоційного вигорання, обміни досвідом і практики відновлення ресурсів.

Адже турбота про інших починається з турботи про себе, а стійкість і баланс команди – це основа її здатності підтримувати, навчати й надихати інших.

**МАЙБУТНЄ МЕРЕЖ – У ЛЮДЯХ, ЯКІ НЕ ЗУПИНЯЮТЬСЯ.
МАЙБУТНЄ – У НАС. У ТИХ, ХТО ПРОДОВЖУЄ НАВЧАТИ,
ПІДТРИМУВАТИ, ВІДНОВЛЮВАТИ І ВОДНОЧАС ЗРОСТАТИ
САМОСТІЙНО.**

Бути частиною мережі – це мати команду, яка тримає курс на розвиток навіть у шторм. Кожна зустріч – це професійна підтримка, що дає змогу переосмислити, вдосконалити та відновити ресурси

Короленко Лілія, тренерка

Мене мотивує відчуття спільності, коли твої знання й досвід допомагають іншим, а підтримка колег і колежанок дає натхнення для нових ідей. Мережа – це не лише професійний розвиток, а й можливість змінювати життя людей і громад на краще

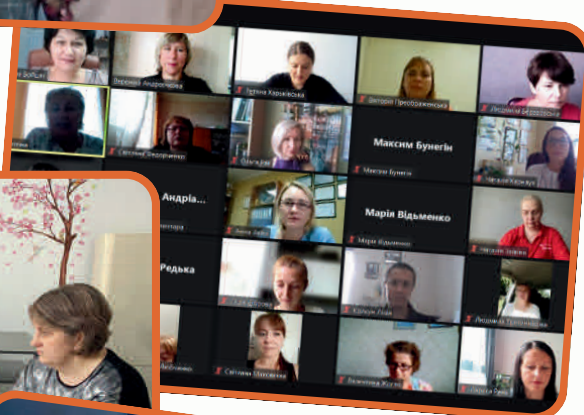
Донченко Анастасія, тренерка

Через 5 років Національна тренерська мережа ГО «Ла Страда-Україна» стане унікальним прикладом того, як експертність, людяність і стратегічне бачення можуть змінити країну

Кірсанова Тетяна, тренерка та медіаторка

ДАЛІ БУДЕ...

Коли ми створювали цей дайджест, то хотіли розповісти не лише про мережі, а й про людей, які їх творять. Про тих, хто навчає, підтримує, веде за собою, хто не втомлюється шукати шляхи порозуміння навіть тоді, коли це найважче. Ми хотіли розповісти про «Ла Страду» та про спільну історію – історію дій, довіри, змін.

З кожним тижнем роботи над цим виданням ми дедалі чіткіше розуміли, що неможливо вмістити в межі сторінок усе, що зроблено, пережито, відчуто. Ми не змогли згадати всіх, хто стояв біля витоків мереж, хто проводив перші тренінги, створював служби порозуміння, хто ділився досвідом і підтримував інших. Але прийшло усвідомлення: зроблено неймовірно багато. І головне – ми були, є і будемо суб'єктами позитивних змін у суспільстві та в житті кожного, хто стикається з нашою роботою.

Ми бачимо ці зміни – в школах і громадах, у професійних спільнотах і командах, у ставленні людей одне до одного. Ми живемо всередині цього процесу, щодня формуючи нову культуру взаємоповаги й діалогу. І хочемо, щоб Національні тренерська та медіаторська мережі залишалися рушійною силою цих змін, щоб ми продовжували бути лідерами й лідерками, наставниками та наставницями, партнерами й партнерками, прикладами людяності.

**Ми діємо. І будемо діяти далі.
Разом у розвитку. Разом у дії.**

**ЗМІНИ НЕ ПРИХОДЯТЬ ВІД
КОГОСЬ – ВОНИ ПОЧИНАЮТЬСЯ
З ТИХ, ХТО МАЄ СМІЛИВІСТЬ
ВІРИТИ, ЩО МОЖЕ ДІЯТИ**

Мішель Обама

Київ, 03113, а/с 26

info@la-strada.org.ua

+38 (044) 205 36 95

www.la-strada.org.ua

lastradaukraine

116 123
0 800 500 335

 @lastradaukraine
 @lastradaukraine
 @NHL116123
 @lastrada-ukraine
hotline@la-strada.org.ua

116 111
0 800 500 225

 @childhotline_ua
 @childhotline.ukraine
 @CHL116111